

Владан Бајчета • Јанко Ивановић

РАДНА СВЕСКА 7

Радна свеска 7

уз Читанку за седми разред основне школе

РАДНА СВЕСКА 7

уз Читанку за седми разред основне школе

Редакција Фондације „Алек Кавчић“

Аутори др Владан Бајчета, мср Јанко Ивановић

Рецензенти др Данијела Поповић Николић, Филозофски факултет Универзитета у Нишу
Тамара Каровић, ОШ „Први српски устанак“, Орашац
Бошко Милосављевић, Земунска гимназија, Београд

Главни уредник Крста Поповски

Уредник Софија Вујчић

Илустрације Горан Витановић

Фотографије Shutterstock

Лектура Софија Вујчић

Ликовни уредник Слађана Николић

Дизајн и прелом Слађана Николић

Издавач АрхивКњига д. о. о.
Љубостињска 2, Београд

За издавача Оливер Кавчић

Штампа Biograf Comp d. o. o., Земун

Тираж 20.000

Прво издање, 2024.

ISBN 978-86-6130-062-2

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:821-82(075.2)(076.1)

БАЈЧЕТА, Владан, 1985-

Радна свеска 7 : уз Читанку за седми разред основне школе / Владан Бајчета, Јанко Ивановић ; [илустрације Горан Витановић]. - 1. изд. - Београд : АрхивКњига, 2024 (Београд : Biograf Comp). - 32, 68 стр. : илустр. ; 29 см

Тираж 20.000. - Насл. стр. приштампаног текста : Радна свеска 7 : уз Граматику за седми разред основне школе / Марина Николић, Јована Јовановић, Јанко Ивановић. - Решења: стр. 30-32. - Библиографија: стр. 32.

ISBN 978-86-6130-062-2

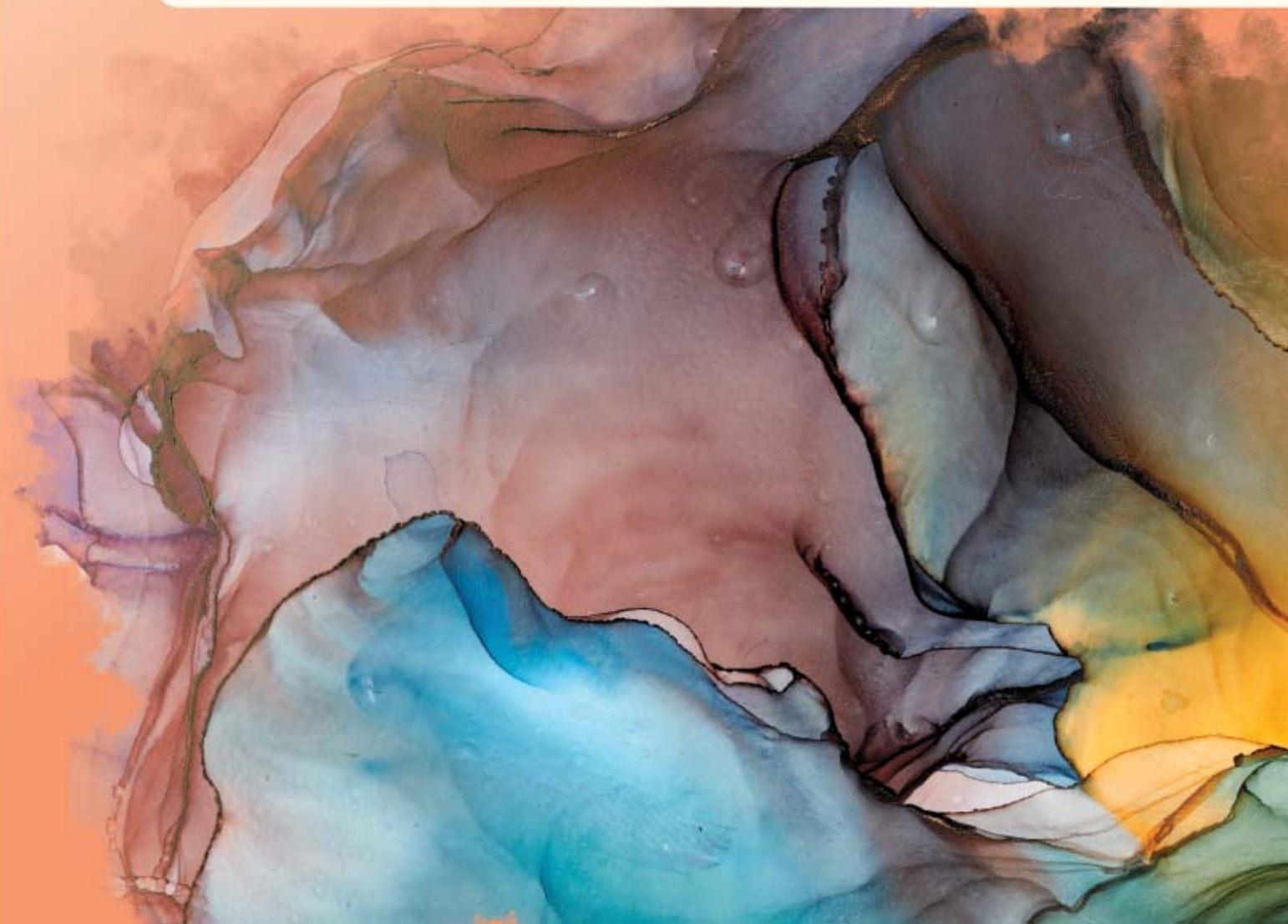
1. Ивановић, Јанко, 1988- [аутор]
2. Николић, Марина, 1982-: Радна свеска 7

COBISS.SR-ID 157217801

Министарство просвете,
науке и технолошког
развоја Републике Србије
одобрило је овај уџбеник
за употребу у школама
решењем број:
650-02-00166/2024-07
од 7. 11. 2024. године.

Садржај

ЛИРИКА	5
ЕПИКА	13
ДРАМА	25
Решења	30
Литература.....	32

Литература
ЛИРИКА

1. Присети се две врста стиха које постоје и попуни табелу са три њихове главне карактеристике:

	ВЕЗАНИ СТИХ	СЛОБОДНИ СТИХ
БРОЈ СЛОГОВА		
РИМА		
СТРОФА		

2. Испод сваког одломка из песме напиши врсту стиха (везани стих, слободни стих) којом је испеван.

а) „Прах сунчани трепти над испраним песком,
И сребрни галеб понекад се види,
Светлуца над водом. И миришу хриди
Мирисом од риба и модријем врском.” (Јован Дучић, *Погне*)

• Врста стиха: _____

б) „Ниси сам.
Газиш труло лишће босим ногама.
Под петом си преломио прут:
Једна птица прхну преко твога рамена.
Прислонио си ухо доле:
Ти би сад да чујеш песму камена.” (Стеван Раичковић, *После кише*)

• Врста стиха: _____

3. Повежи називе строфе са бројем стихова које садрже, тако што ћеш уписати одговарајуће слово испред назива сваке врсте строфе.

- а) строфа од три стиха ___ **катрен**
б) строфа од четири стиха ___ **квинта**
в) строфа од два стиха ___ **терцет**
г) строфа од пет стихова ___ **моностих**
д) строфа од једног стиха ___ **дистих**

4. Најважније одлике дескриптивне лирике су:

- а) певање о догађајима;
б) певање о осећањима;
в) мисаоност;
г) опис природе.

(Заокружи слова испред тачних одговора.)

5. Препознају ком књижевном роду припадају дела из којих наведени следећи одломци.

а) „Над острвом пуним чемпреса и бора,
Младо, крупно сунце пржи, пуно плама;
И трепти над шумом и над обалама
Слан и модар мирис пролетњег мора.” (Јован Дучић, *Погне*)

• Књижевни род: _____

б) „Слатка и дивна Србијо, као овај месец, светао и јасан, прелазила си мртва и сјајна арбанашке урвине.

Сва та обала до Крфа, страшна и ужасна, што сам је гледао погнуте главе, са лађе, наше је гробље.

Скадар у коме су лежале, по благу, измешане групе коњаника и пешака и умирале заједно са коњима. Пред Божић, када је почела да коси глад.

После остављени од свих, засејали су лешевима сву обалу дуж Леша и Медове, у киши која је падала без престанка.”

(Милош Црњански, *Крф, ђлава ђробница*)

• Књижевни род: _____

в) „Морала бих да пожурим
с описивањем облака –
по делићу секунде
престају да буду они, а почињу да бивају
други.” (Вислава Шимборска, *Облаци*)

• Књижевни род: _____

6. Коју врсту риме препознајеш у следећој строфи песме *Плава ђробница* Милутина Бојића?

Стојте, галије царске! Спутајте крме моћне!
Газите тихим ходом!
Опело гордо држим у доба језе ноћне
Над овом светом водом.

• Врста риме: _____

7. Символи су:

- а) кључне речи у песми;
- б) мотиви са снажним, устаљеним пренесеним значењем;
- в) речи које се римују;

(Заокружи слово испред тачног одговора.)

8. Поезија која описује лепоту природе назива се:

- а) рефлексивна; б) родољубива; в) дескриптивна.

(Заокружи слово испред тачног одговора.)

9. Заокружи слова испред две особине карактеристичне за мисаону (рефлексивну) поезију:

- a) чести описи природе;
- б) песник исказује своја размишљања о свету;
- в) песник исказује осећања према вољеној особи;
- г) надахнута је родољубивим осећањима;
- д) песник исказује схватања о смислу човековог живота.

10. Шта је рефрен?

11. Шта је родољубиво песништво:

- a) љубавна поезија;
- б) рефлексивна поезија;
- в) патриотска поезија.

(Заокружи слово испред тачног одговора.)

12. Препознај врсту риме у наредним строфама песме *Божур* Милана Ракића.

- a) „Како је лепа ова ноћ! Гле, свуда,
С тополе, 'раста, багрема и дуда,
У млазевима златокосим пада
Несуштаствена месечина. Сада,”
• укрштена • парна
- б) „Над ливадама где трава мирише,
У расцветаним гранама, сврх њива
Које се црне после бујне кише,
Велика душа месечева снови.”
• укрштена • парна

13. Препознај аутора.

Рођен је 1868. у Мостару, где је и умро 1924. године. Писао је поезију у којој доминирају патриотска осећања, брига за сопствени народ, као и љубавну лирику обележену осећањем чежње према вољеној особи. Најпознатије песме су му: *Бока*, *Остјајтје овде*, *Претййразничко вече*, *Емина*, *Штйо тје нема?*, *Моја оџаџбина*, *Вече на шкољу*, *Светий Сава на Голјоити*. Поједине од тих песама компоноване су и певају се као шансоне и севдалинке. Председавао је српском културном друштву *Гусле* у Мостару. Члан Српске краљевске академије постао је 1914. године.

- Име и презиме аутора: _____

14. Шта је расута рима?

15. Пажљиво прочитај следеће стихове и одреди наслов сваке песме из које су узети, као и име и презиме аутора.

а) „Зато хоћу мира, да опело служим
без речи, без суза и уздаха меких,
Да мирис тамјана и дах праха здружим
Уз тутњаву муклу добоша далеких.”

• Наслов песме: _____

• Аутор: _____

б) „Све мирно, тајац. Ђути поље равно
Где некад паде за четама чета...
– Из многе крви изникнуо давно,
Црвен и плав, Косовом божур цвета...”

• Наслов песме: _____

• Аутор: _____

в) „У мом срцу поноћ. У њој каткад тиња
Мис’о да још живиш, мој пределе млади.
Моја лепа звезда, мајка и робиња,
Боже! шта ли данас у Србији ради?”

• Наслов песме: _____

• Аутор: _____

г) „А педесет и пет минута
пре смртног трена
седела је у ђачкој клупи
чета малена
и исте задатке тешке
решавала: колико може
путник ако иде пешке...
и тако редом.”

• Наслов песме: _____

• Аутор: _____

16. Прочитај пажљиво следеће стихове и одговори на тражене захтеве.

„Са овога мјеста, ђе грешни људи
Разапеше Тебе, о Христе наш!
Молим се Теби, из чистих груди
Да моме роду покоја даш!”

• Наслов песме: _____

• Аутор: _____

• Врста строфе: _____

• Врста риме: _____

17. Одреди врсту стиха, врсту строфе и врсту риме у следећим строфама.

а) „У велике патње, невино питање
Дуби дубљу рану: плач ти тресе груди...
Напољу је видно, као пред свитање.
К’о да ће се дићи гробови и људи.” (Владислав Петковић Дис, *Међу својима*)

- Врста стиха: _____
- Врста строфе: _____
- Врста риме: _____

б) „Било је то у некој земљи сељака
на брдовитом Балкану
умрла је јуначком смрћу
чета ђака
у истом дану.” (Десанка Максимовић, *Крвава бајка*)

- Врста стиха: _____
- Врста строфе: _____
- Врста риме: _____

в) „Како је лепа ова ноћ! Гле, свуда,
С тополе, ‘раста, багрема и дуда,
У млазевима златокосим пада
Несуштаствена месечина. Сада,” (Милан Ракић, *Божур*)

- Врста стиха: _____
- Врста строфе: _____
- Врста риме: _____

г) „Стојте, галије царске! Буктиње нек утрну,
Веслање умре хујно,
А кад опело свршим, клизите у ноћ црну
побожно и нечујно.” (Милутин Бојић, *Плава јробница*)

- Врста стиха: _____
- Врста строфе: _____
- Врста риме: _____

18. Подвуци појмове који се односе на песму *Плава јробница* Милутина Бојића и заокружи оне који се односе на песму *Божур* Милана Ракића.

- лирика
- парна рима
- родољубива песма
- Косово
- императив
- опело
- апостол

19. Које стилске фигуре уочаваш у подвученим стиховима?

а) „Ту на дну, где шкољке сан уморан хвата
И на мртве алге тресетница пада,
Лежи гробље храбрих, лежи брат до брата,
Прометеји наде, апостоли јада.”

(Милутин Бојић, *Плава гробница*)

• Стилска фигура: _____

б) „Над ливадама где трава мирише,
У расцветаним гранама, сврх њива
Које се црне после бујне кише,
Велика душа месечева снива.”

(Милан Ракић, *Божур*)

• Стилска фигура: _____

в) „Улазиш у собу. Сузе те већ гуше.
А два наша цвета из четири рата
У твоје су крилу, образе ти суше:
’Мама, зашто плачеш? Је л’ писао тата?’”

(Владислав Петковић Дис, *Међу својима*)

• Стилска фигура: _____

20. Подвуци врсту лирске песме којој припада песма *Ојомена* Мирослава Антића.

- епиграма • описна (дескриптивна) песма
- љубавна песма • мисаона (рефлексивна) песма

21. Прочитај пажљиво следећу строфу песме *Јуџуџунска Јухахаха* Јована Јовановића Змаја и одговори на тражене захтеве.

„Послушни су Јутутунци,
плаћали су јухухуху,
ћутали су, жмурили су,
војевали о свом круху.”

а) Врста строфе: _____

б) Врста риме: _____

в) Подвуци појмове који се односе ову Змајеву песму:

- епиграма • епика • сатирична песма • градација • хипербола
- алитерација • асонанца • анахронизам • псеудоним

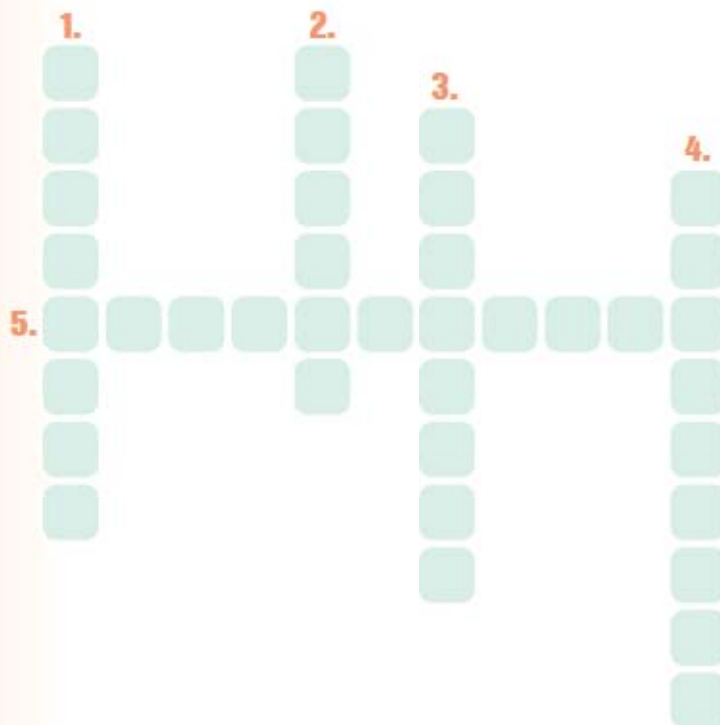
22. Реши укрштеницу.

Усправно:

1. понављање самогласника ради постизања одређеног звучног ефекта
2. строфа од четири стиха
3. стилска фигура: скраћено поређење
4. стилска фигура: поступно ређање слике по јачини доживљавања

Водоравно:

5. понављање сугласника или сугласничких група у стиховима

23. На основу понуђених асоцијација одреди о којој се личности (име и презиме писца) ради.

бајке	Први светски рат	Нобелова награда за књижевност	<i>Песме сунца</i>
Тиса	Крф	симбол	дипломата
песник	плаво	мисаона песма	Алекса Шантић
природа	Видо	пољски језик	Требиње
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

ΕΠΙΚΑ
ΕΠΙΚΑ

1. Прочитај одломке и подвучи називе књижевних врста којима припадају.

а) „Крф је запуштена башта, што плива, са нашим гробљима, по мору. Он се појављује из воде, у магли зоре, као стари један позоришни врт, толико су његови зидови романтични и зарасли у бршљан, чемпрес и леандре. Трагедија Србије завршила се на овом острву, театрално и ужасно, као најпатетичнија места у ратовима грчких историчара. Да смо, за наше мртве, по свету, свећом тражили, изложеније, видније, место за гробље не бисмо га били нашли, толико је тај Крф, јавно место, на путу од Запада ка Азији. Општи врт, у који свако залази, да се одмори. Све лађе које пређу Средоземно море, свраћају на Крф. Небројени странци свих држава пролазе тим острвом, на путу свом за Египат и Индију, за Русију и Запад. У пристаништу их дочекује острво мртвих, острво Видо, са најстрашнијим гробљем намучене Србије.”

• приповетка • путопис • дневник

б) „Други пут, када наредите да се упрегну лаке кочије, кренете у шуму на дивље коке. Пријатно је ићи дуж уске стазе међу високим раженим зидовима. Класје вас тихо удара у лице, а цветови у кукурузу вам се хватају за ноге, а препелице пућпуричу око вас. Коњ се креће лењим касом. И овде је шума у свим бојама. Хладовина и тишина. Грациозне јасике шуште високо изнад вас; дуге обешене гране бреза једва се покрећу; моћни храст стоји попут борца поред лепе липе. Можете ићи дуж зеленог пута, протканом сенкама; велике жуте муве остају непомицне у злаћаном ваздуху и одједном – одлећу; комарци се вију попут облака, светле у хладу, на сунцу постају тамни; птице певају мирно.”

• приповетка • путопис • дневник

в) „У први сумрак прилази нам Вишеград, уз чије бокове светлуца чиста Дрина. Један ужурбани поток громогласно шуми. Још једна река, широка и стишана: огледало за месец који се рађа над црним боровима. Све већа тишина. Замишљам медведе како спавају, славује у гнезду, јагоде које нико не бере, петлове који не мисле на љубав, свеопшту чедност. Затварам очи и истог тренутка изгледа ми као да се воз враћа.”

• приповетка • путопис • дневник

г) „Драга Кети,

Напољу је дивно време и сасвим сам се опоравила од јуче. Скоро сваког јутра одлазим у собу на тавану, где Петр ради, да бих мало проветрила плућа. Са мојег омиљеног места на поду гледам на плаво небо и оголели кестен, на чијим се гранама пресијавају као сребро ситне кишне капи, и галебове и друге птице како једре ветром.”

• приповетка • путопис • дневник

2. Одреди значење мање познатим речима:

а) хрид – _____

б) повесница – _____

в) рубље – _____

г) регрут – _____

д) фантом – _____

ђ) степа – _____

е) грабуље – _____

ж) ламент – _____

з) театрално – _____

и) охоло – _____

3. Подувици податаке који се односе на биографију Ане Франк.

- Амстердам • 19. век • Београд • скровиште
- путопис • *Крвава бајка* • логор • 20. век • холокауст

4. О којој књижевној врсти је реч?

То је посебна врста усмене прозе у којој су сачувана различита веровања наших предака о природи, људима и догађајима у прошлости. У њима се тумаче настанак света, небеских тела, човекових особина, биљака, животиња, порекло природних појава, а говори се и о јунацима, догађајима и настанку имена места или неког географског појма.

- Књижевна врста: _____

5. На линији испред сваког књижевног дела напиши **1** ако припада легендарној причи и **2** ако припада предању.

- а) *Свети Сава и два суйарника* _____
- б) *Како је постојао вук* _____
- в) *Зашто је јела зелена* _____
- г) *Свети Сава и браћа која се деле* _____

6. Како се назива облик казивања који препознајеш у следећем одломку?

„Чедо моје слатко и утехо старости моје, „сине, слушај моје речи, приклони ухо своје ка мојим речима и нека не пресакну источници живота твога, сачувај их у своме срцу.”

- Облик казивања: _____

7. У ком веку је настало дело *Житије Светиої Симеона* Светог Саве?

- а) XI; б) XIII; в) XIV; г) XVIII.

(Заокружи слово испред тачног одговора.)

8. Која осећања испољава Свети Сава у наведеном одломку из *Житија Светиої Симеона Немање*? Подвуци шест тачних одговора.

„– Многих и великих дарова насладих се од тебе, блажени господине мој, Симеоне! Заборавих све, ја јадни и неблагодетни, помешах се са несмисленом стоком и уподобих се њима, бивајући убог добрим делима, а богат страстима, пун срама, лишен слободе у Бога, осуђен од Бога, оплакан од анђела, на смех бивајући бесима, обличан од своје савести, злим делима својим посрамљен. И пре смрти мртав сам, и пре суда сам себе осуђујем, пре бесконачне муке сам себе мучим очајањем. Због тога, припадам ка пречасним ногама твојим клањајући се, не бих ли ја, неисправљени, због твојих пречасних молитава, неко мало олакшање добио у страшни онај долазак Господа нашега Исуса Христа!”

- захвалност • стид • ганутост • чежња • изненађење • понос
- скромност • кајање • раздраженост • збуњеност • жалост • радост

9. Прочитај наведено предање и одреди којој врсти предања припада.

Како је њосџао вук.

„Када је Свети Сава чувао овце онда је имао и једну овцу разблудницу, која му је била веома мила, а имао је и једног пса. Свети Сава каже псу: „Хајде ми поврати овце.“ Пас оде да му поврати овце, па ухвати ону разблудницу, те је закоље. Свети Сава кад виђе то ражљути се, па како је имао уза се вазда дудук, удари онога пса дудуком преко леђа и каже му: „Хајде, несити вуче, дабогда вазда јео, а никад сит не био.“ Пас онда побегне у планину и од њега постану вуци.”

- а)** културно-историјско предање; **б)** митолошко-демонолошко предање;
в) етиолошко-есхатолошко предање.

(Заокружи слово испред тачног одговора.)

10. Уколико је тврдња тачна, заокружи **Т**, а уколико је нетачна, заокружи **Н**.

- а)** Житије је књижевно дело у прози у којем се описује живот неког владара, црквеног поглавара или свеца. На грчком се овај књижевни жанр звао хагиографија. **Т Н**
- б)** Свети Сава је у нашим народним легендарним причама представљен као правичан, мудар, али и строг. **Т Н**
- в)** У народним предањима се говори о догађајима у којима се човек најчешће сусреће са неком вишом силом (Богом, Усудом, ђаволом) или њеним изаслаником (свецем, анђелом, попом, калуђером). **Т Н**
- г)** *Житија Светиої Симеона* написао је Свети Сава 1208. као део Хиландарског типика. **Т Н**

11. Одреди књижевну врсту наведених одломака.

а) „Србе Косовце нађе једне године страшна невоља. Зађе нека болештина међу њихова велика стада, те им овце стану нагло мањкавати. Они се почну молити Светоме Сави да им помогне у невољи и да им сачува стада. Свети Сава прими њихову искрену молитву, обуче се у калуђерско одело и крене са својим оцем Светим Симеоном међу Косовце.”

• Књижевна врста: _____

б) „Изнад села Руднице, у студеничком крају, на брегу Боровику има у стени шуљина са водом, која нигде не отиче. Та се вода зове Вода Светог Саве. Народ верује да је ту долазио Свети Сава, да је благословио воду и да је стога лековита.”

• Књижевна врста: _____

12. Народне епске песме о хајдучима и ускоцима припадају:

- а)** песмама старијих времена;
б) песмама средњих времена;
в) песмама новијих времена.

(Заокружи слово испред тачног одговора.)

13. Број испред интернационалног мотива напиши поред наслова епске народне песме у којој се тај мотив јавља.

1. двобој искусног ратника
с незрелим дечаком	а) <i>Ројсџиво Јанковић Сџојана</i> _____
2. сукоб браће	б) <i>Иво Сенковић и аџа од Рибника</i> _____
3. муж на свадби своје жене	в) <i>Диоба Јакшића</i> _____

14. Прочитај још једном песму *Диоба Јакшића*, која се налази у твојој Читанци на страни 82, а затим заокружи слова испред одговарајућих тумачења епске народне песме.

- а) Раздор између браће Дмитра и Богдана око деобе може имати далекосежан трагичан исход.
- б) Анђелија мудро покушава да спречи сукоб рођене браће, нудећи деверу молитвену чашу.
- в) Народни певач истиче идеју да је важније материјално богатство од породичне љубави.
- г) Дмитар Јакшић лови племениту утву златокрилу да би је поклонио брату Богдану и тако задржао сокола.
- д) Символика птице кукавице упућује на Анђелијину жељу да напусти породицу у којој нема љубави.
- ђ) Слика сломљеног соколовог крила наглашава раздвојеност породице Јакшић од људи који су већ презрели Анђелију.
- е) Соколове речи опомињу на неслогу између Дмитра и Богдана, као и на последице које би изазвала Анђелијина слепа послушност.

15. Међу наведеним насловима епских народних песама уочи и подвучи оне које говоре о хајдучима и ускоцима.

Смрт војводе Пријезде, Сџари Вујагин, Диоба Јакшића, Смрт Мајке Јујовића, Мали Радојица, Иво Сенковић и аџа од Рибника, Женидба Душанова, Ројсџиво Јанковић Сџојана, Смрт војводе Кајице, Сџарина Новак и кнез Бојосав.

16. Допуни тврдњу:

Стих народне епске песме од десет слогова и са цезуром после четвртог слога зове се _____.

17. У стиховима из епске народне песме *Смрт војводе Кајице* уочи и обележи цезуру усправном цртом:

„Подиге се господине краљу
од прекарне од Мађедоније
из питама места Смедерева,
од својега двора честитога...”

18. Прочитај одломке из народне песме *Мали Радојица*. Одреди функцију градације у њој, доводећи је у везу са ликом Беџирагинице.

„Ал’ говори Беџирагиница:
„Ев’ бога ми, ниј’ умро Раде,
Ниј’ умро, већ се ућутио:
Налож’те му ватру на прсима.

[...]

Већ уват’те змију присојкињу,
Те турајте Раду у њедарца,
Хоће ли се од ње уплашити.

[...]

Већ узмите двадесет клинаца,
Удрите их под ноктове Раду,
Хоће ли се помакнути, курва.

[...]

Сакупите коло дјевојака,
И пред њима лијепу Хајкуну,
Хоће ли се насмијати на њу.”

- Коју особину Беџирагинице истиче градација?

а) сујеверје; **б)** малодушност; **в)** окрутност; **г)** храброст.

(Заокружи слово испред тачног одговора.)

19. Које стилске фигуре препознајеш у наведеним стиховима из епских народних песама?

а) „Јали грми, јал’ се земља тресе?
Ја се бије море о мраморје?
Ја се бију на Попина виле?
Нити грми, нит’ се земља тресе;
ни се бије море о мраморје,
ни се бију на Попина виле;
већ пуцају на Задру топови,
шенлук чини ага Беџир-ага
уватио Малог Радојицу...”

• Стилска фигура: _____

б) „Стоји звека на врату ђердана,
стоји *шкриџа* гаћа од сандала...”

• Стилска фигура: _____

в) „...па на мејдан оде *џевајући*,
родитељи осташе *џлачући*...”

• Стилска фигура: _____

г) „Цикну ага *кано змија љуџа*...”

• Стилска фигура: _____

д) „Ој Стојане, *јабучко од злати*!
Стоју мајка већ заборавила,
снае Јеле заборавит нећу;
снао Јело, *неношено злати*!”

• Стилска фигура: _____

20. Прочитај одломке из епских народних песама. Поред сваког одломка напиши ко изговара наведене речи, (стихове).

а) „На част теби, мој мили ђевере!
На част теби и чаша и вино,
поклони ми коња и сокола.”

• Ове речи изговара _____
(упиши име јунака/јунакиње).

б) „О Пријезда, драги господару,
Морава нас вода одранила,
нек Морава вода и сарани!”

• Ове речи изговара _____
(упиши име јунака/јунакиње).

в) „О Хајкуна, срце из њедара,
дај ми наћи од тавнице кључе,
да испустим двадесет сужања.”

• Ове речи изговара _____
(упиши име јунака/јунакиње).

г) „...а кадар сам стићи и утећи
и на страшну мјесту постајати;
не бојим се никога до бога!”

• Ове речи изговара _____
(упиши име јунака/јунакиње).

д) „О синови, моји соколови,
не будите срца удовичка,
но будите срца јуначкога, —
не одајте друга ни једнога,
не одајте ви јатаке наше...”

• Ове речи изговара _____
(упиши име јунака/јунакиње).

ђ) „Ао Иво, моје чедо драго!
Пођи, сине, пошó у добри час!
Тамо сине, добре среће био!
Бог те здраво и мирно носио,
Од душманске руке заклонио,
грдне ране и руке душманске!”

• Ове речи изговара _____
(упиши име јунака/јунакиње).

21. Препознај аутора.

Он је српски писац епохе реализма, родио се у Мачви, у селу Црнобарски Салаш. Основну школу завршио је у Глоговцу, затим гимназију у Шапцу, а након тога уписује учитељску школу у Београду. Једно време радио је као новинар, али и као драматург Народног позоришта у Београду. Волео је село и радо писао о животу на селу, који је често идеализовао. Написао је неколико збирки приповедака, од којих су најпознатије следеће: *Слике из сеоској живојџа*, *Слике из учитељској живојџа*, *Мале ѝриче* и др. За живота је започео писање шест романа, од којих је успео да заврши само два, и то роман *Селанка* и роман *Хајдук Сџанко*, који му је и донео књижевну славу.

• Име и презиме аутора: _____

22. Допуни исказ:

Мотив који се сразмерно често јавља у неком књижевном делу назива се _____.

23. Попуни табелу према задатим критеријума.

Наслов дела	Аутор	Књижевни род	Књижевна врста
<i>Пайирнајџи бродови</i>			
<i>Јелена, жена које нема</i>			
<i>Плави чујерак</i>			
<i>Мали њриниц</i>			

24. Ком књижевном роду припада наведени одломак Андрићевог дела? Подвуци тачан одговор.

„У тишини и непомичном ваздуху летњег дана јави се однекуд неочекиван и невидљив покрет, као залутао и усамљен талас. И мој напола отворен прозор куцну неколико пута о зид. Так-так-так! Не дижући очи са посла, само се насмеших као човек који зна добро све око себе и живи мирно у срећи која је изнад изненађења. Без речи и без гласа, само једним покретом главе дадох знак да је шала успела, да може ући, да је чекам са радосћу. Тако она долази увек, са љупком шалом, са музиком или мирисом.”

- лирика • епика • драма

25. Прочитај наведени одломак и одреди о којој врсти карактеризације је реч.

„Мој живот је једноличан. Ја ловим кокоши, људи лове мене. Све кокоши су сличне и сви људи су слични. Мени је, дакле, помало досадно. Али, ако ме ти припитомиш, мој живот ће бити као обасјан сунцем. Упознаћу бат корака који ће бити друкчији од осталих. Други кораци ме терају под земљу. Твој ће ме као музика позивати да изађем из рупе. А затим погледај! Видиш ли, тамо доле, поља пуна жита? Ја не једем хлеб. За мене жито не представља ништа.”

(Антоан де Сент Егзипери, *Мали њриниц*)

- а) физичка б) психолошка в) језичка г) социјална д) етичка

(Заокружи слово испред тачног одговора.)

26. У следећем одломку подвуци делове текста који представљају унутрашњи монолог.

„Затим одува прашину и стаде је гланцати рукавом. Ципела је стварно била скоро нова, али Скитница није знао шта би с њом. Свиђало му се да светом иде бос, а једна ципела ионако му не би могла бити од користи.

Чудно је то, замисли се он: једна ципела је, у ствари, само половина обувености. Цела ципела – а ипак није више од половине. Пошто се о томе лакше размишља седећи под дрветом, Скитница пође да пронађе каквог крошњатог дива.”

(Дејан Алексић, *Ципела на крају свећа*)

27. У следећем одломку подвуци делове текста који представљају дијалог.

„Али се деси да Мали Принц, пошто је дуго корачао по песку, камењу и снегу, најзад пронађе неки пут. А сви путеви воде ка људима.

– Добар дан – рече он.

Био је то врт пун расцветалих ружа.

– Добар дан – одговорише руже.

Мали Принц их погледа. Све су личиле на његову ружу.

– Ко сте ви? – упита их запрепашћен.

– Ми смо руже – рекоше оне.

– Ох! – рече Мали Принц...”

(Антоан де Сент Егзипери, *Мали принц*)

28. Одреди значење речи:

а) закрилити – _____ б) авет – _____

в) цедуљица – _____ г) суштина – _____

д) намерник – _____ њ) честит – _____

29. Препознај дело из ког је наведени одломак.

„– лепе сте, али сте празне – рече им он још. – Човек не може да умре за вас. Наравно, обичан пролазник поверовао би да моја ружа личи на вас. Али она сама значајнија је од свих вас заједно зато што сам ја њу заливао. Зато што сам њу стављао под стаклено звоно. Зато што сам њој направио заклон. Зато што сам због ње поубијао гусенице (сем оне две-три ради лептирова). Зато што сам њу слушао како се жали, хвалише или како понекад ћути. Зато што је то моја ружа.”

• Наслов дела: _____

30. На основу описа одреди о ком писцу је реч. Његово име и презиме напиши на линији.

Рођен је у Краљеву 1972. године. Један је од најзначајнијих српских књижевника за децу млађе генерације. Написао је многа дела за најмлађе читаоце, као што су *Дујме без кајуџа*, *Пустоловине једног зрна кафе*, *Божична џрича*, *Цицела на крају свећа*, *Чудесни доживљаји Азбучка Првог у џридесет џлова*, *Јануар у жирафи* и друге. Писао је и драме за децу: *Вина и џинџвина*, *Ружно џаче*, *Ивица и Марица*, *Иџрокази за школске и остџале џриредбе*. Године 2008. добио је Награду Змајевих дечјих игара за изузетан стваралачки допринос књижевном изразу за децу.

• Име и презиме аутора: _____

31. Подвуци појмове који се односе на приповетку *Вођа Радоја Домановића*.

- комедија
- иронија
- епика
- драма
- алегорично-сатирична приповетка
- народ
- 19. век
- чиновник

32. Попуни tabelу према задатим критеријума.

Наслов дела	Аутор	Књижевни род	Књижевна врста
<i>Прича о ђечуркама</i>			
<i>Са њашњака до научењака</i>			
<i>Свемирски змај</i>			

33. Заокружи слова испред три особине карактеристичне за народну бајку.

- а) Почињу устаљеним уводом.
- б) Њихов казивач је познат.
- в) Јунаци често немају лична, већ описна имена.
- г) Развијена је психолошка карактеризација ликова.
- д) Одликују их интернационални мотиви.

34. Препознај књижевну врсту којој припада следећи одломак.

„Ишли су пречцем, преко влажних ливада. На западу, иза села, дизали су се румени облаци. Гледали су у те облаке. И ишли ћутке по влажној трави. Цак је прво носила госпођа Сам. Затим јој је помагала Ана. Анди је ишао испред њих, ријући свеже кртичњаке својим штапом од клена.”

• Књижевна врста: _____

35. Уколико је тврдња тачна, заокружи **Т**, а уколико је нетачна, заокружи **Н**.

- а) *Прича о ђечуркама* Данила Киша део је збирке *Рани јаги*. Т Н
- б) *Прича о ђечуркама* Андреаса Сама је приповетка. Т Н
- в) Андреас у *Причи о ђечуркама* Данила Киша сам у шуми сакупља шишарке за огрев. Т Н
- г) Ликови у Кишовој *Причи о ђечуркама* су Андреас Сам, Ана, госпођа Сам, господин Хорват. Т Н

36. Подвучи мотива који се односе на приповетку *Кроз мећаву* Петра Кочића.

- мећава
- борба бикова
- сиромаштво
- победа
- одрастање
- породична трагедија

37. Заокружи врсту приповедања које препознајеш у следећем наводу.

„И једног кобног дана – добро се он сјећа – ненадно се дигосе врући планински вјетрови, погнаше и завитлаше млаку прашину у ковитлац, расипљући је по торовима, стајама и њивама његовим. Тих дана обноћ је у торовима блечало благо, торске су љесе болно, као да цвиле, шкрипјеле, чобани су снивали немиле и чудесне снеге, а пси су око торова некако тужно, претужно урликали и завијали као гладни курјаци усред зиме на планини.” (Петар Кочић, *Кроз мећаву*)

- хронолошко
- ретроспективно

38. Допуни исказ:

_____ представља распоред, однос и склад делова једног уметничког остварења. У приповедном литерарном делу текст се састоји од појединих _____.

39. Прочитај следећи одломак и одговори на постављене захтеве.

„Чекао је ту минут или два, криомице бацајући погледе око себе, и коначно схватио да је заборављен, да је постојање последњег непронађеног, неистераног скривача заборављено и да су отишли на пикник без њега. А пикник је био једини подношљив догађај у овом дану: чак му се на изванредан начин и радовао, радовао се одсуству одраслих, ватри коју ће запалити на чистини у шуми, печеним кромпирима, колачима са боровницама, леденом чају у термос боцама. Пикник му је сада ускраћен, али с тим губитком би се некако и могао помирити. Више га је мучило нешто друго.”

а) Назив дела: _____

б) Аутор: _____

в) Књижевни род: _____

г) Књижевна врста: _____

40. Одреди значење речи:

а) пизма – _____

б) декламовати – _____

в) механа – _____

г) рапортирати – _____

д) крепак – _____

ђ) криомице – _____

41. Допуни исказ:

Књижевно дело у којем се уз помоћ ироније осуђују негативне појаве у друштву и које се често ослања на алегорију, уз коју се сликовито и живописно представљају негативне појаве назива се _____.

42. На основу понуђених асоцијација одреди о којој се личности (име и презиме писца) ради.

сликар	приповетке	дипломатија	енглески језик
Дубровник	наставник	Чонград	лептири
пејзаж	сатира	20. век	Санкт Петербург
путопис	друштво	суматраизам	руски језик
_____	_____	_____	_____

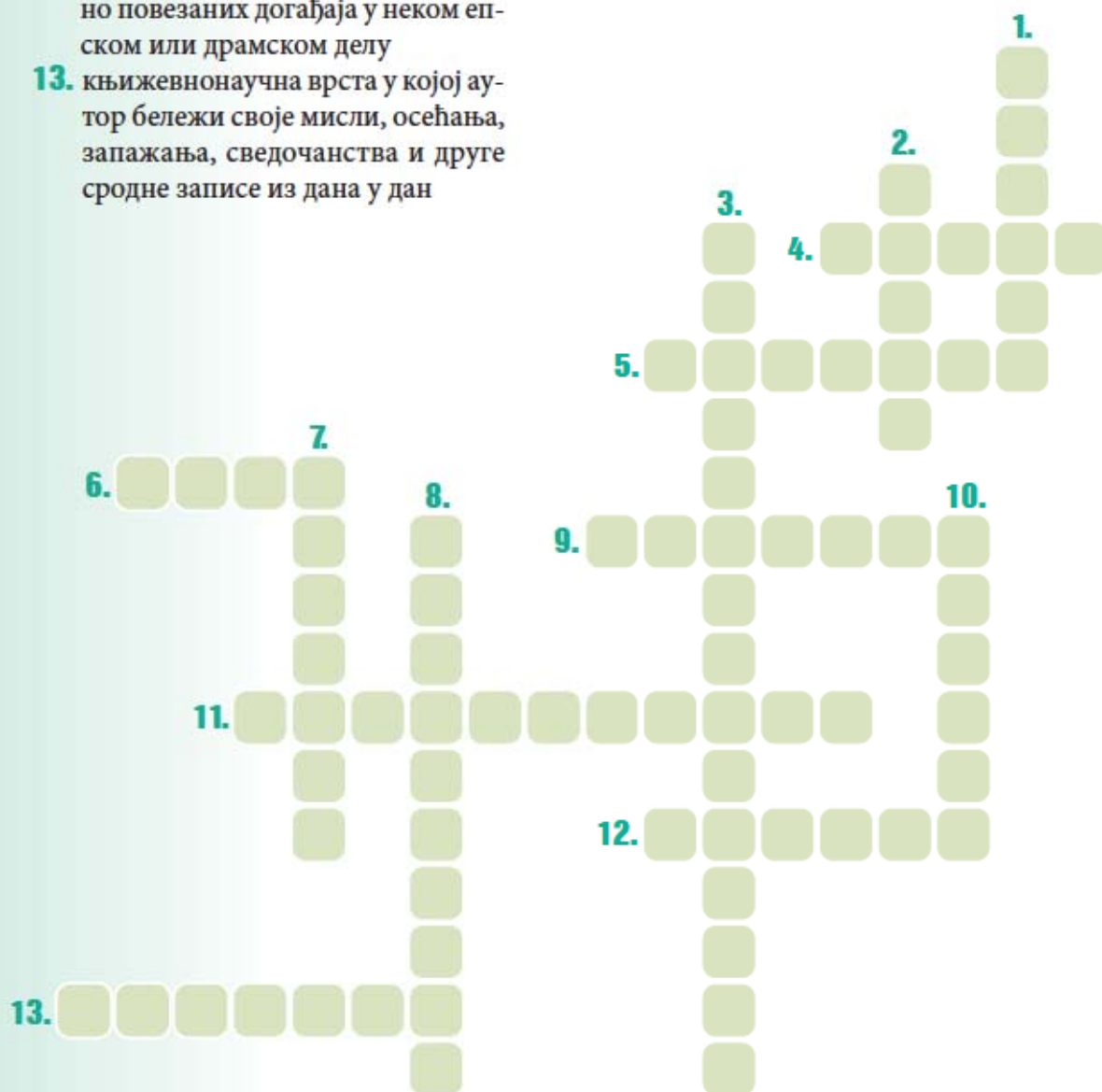
43. Реши укрштеницу.

Водоравно:

4. најмања тематска јединица
5. врста усмене прозе у којој су сачувана различита веровања о природи, људима и догађајима у прошлости
6. распоред догађаја у књижевном делу
9. књижевна научна врста у којој аутор бележи доживљаје, утиске, размишљања, сећања са неког свог путовања
11. распоред, однос и склад делова једног уметничког остварења
12. хронолошки организована прича коју чини низ узрочно-последично повезаних догађаја у неком епском или драмском делу
13. књижевна научна врста у којој аутор бележи своје мисли, осећања, запажања, сведочанства и друге сродне записе из дана у дан

Усправно:

1. прозна врста у којој се описује живот неког владара, црквеног поглавара или свеца
2. најобимније епско дело у прози
3. поступци предочавања спољашњих и унутрашњих особина јунака у делу
7. мања приповедна целина која у оквиру приповетке или романа поседује извесну самосталност
8. епско дело средњег обима
10. књижевно дело у којем се уз помоћ ироније осуђују негативне појаве у друштву

Драма
ДРАМА

1. Попуни табелу према задатим критеријума.

Наслов дела	Аутор	Књижевни род	Књижевна врста
Покондирена џишква			
Чиниовникова смрћ			
Јујујунска јухахаха			
Вођа			

2. Шта је драмска ситуација? Шта повезује? Чему одговара у приповедном тексту?

3. Допуни исказ:

_____ је врста комике и смеха у књижевности који одликује благонаклон поглед према ономе чему је упућен.

4. Ком књижевном роду припада наведени одломак? Подвуци тачан одговор.

МИЛОЈЕ (не може чистио да дође себи од зайрејашћења. Крсти се и чуђи): Побогу, брате и пријатељу, виде ли ти каквих све људи има на свету!

АРСА: Зато га, ваљда, министар и не прима; зна га какав је.

МИЛОЈЕ: Ово се, бога ми, дошло до тога да човек пожели да нема школских другова.

АРСА: Скоро!

МИЛОЈЕ (сега): Ето, прекиде нас у најбољем разговору. О чему бесмо оно разговарали?

(Бранислав Нушић, *Власћ*)

- лирика • епика • драма

5. Прочитај наведени одломак и одреди о којој врсти карактеризације је реч.

ФЕМА: Рифтик, опомињем се, кад је тео за пединтера стати.

ВАСИЛИЈЕ: Какав пединтер, кад сте ми обећали Евицу?

ФЕМА: Шта, мамзел теби обећала? То је гурбијанство. Јокан, Јокан, кумте писли хер, вирфте гурбијана хинауз.

ВАСИЛИЈЕ: Та немојте се шалити, мајсторице, него ја сам дошао да питам какве ћемо аљине за Евицу.

(Јован Стерија Поповић, *Покондирена џишква*)

- а) физичка б) психолошка в) језичка г) социјална д) етичка

(Заокружи слово испред тачног одговора.)

6. У следећем одломку подвучи делове текста који представљају реплике лица у драми.

ВАСИЛИЈЕ: Слатка мајсторице...

ФЕМА (*Ухвати ња за руку.*): Марш из моје куће, тражи мајсторице код твога оца, а не код ноблеса. Ух! (*Наједанпут ња љусну.*) Ух! Усмрдила сам руку! (*Дува у руку, ња је њосле брише марамом.*) Сад је морам три дана прати, док је опет у ноблес доведем.

ВАСИЛИЈЕ: Мајсторице, то није лепо од вас.

ФЕМА (*Полећу на њега, ња се ојечу љрине.*): Вуци се, кад ти кажем, из моје куће, или ћу тако пандуре дозвати.

ВАСИЛИЈЕ: Нисам се надао да ћете ме с пандури терати.

(Јован Стерија Поповић, *Покондирена њиква*)

7. Наведи редом називе свих пет етапа драмске радње.

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

8. Одреди врсту драме.

- a) *Покондирена њиква* _____
- b) *Власи* _____
- v) *Кањош Мацедоновић* _____

9. Међу наведеним особинама Кањоша Мацедоновића, јунака из истоимене приповетке Стефана Митрова Љубише, пронађи ону особину која одговара наведеном поступку, а затим упиши ту особину у табелу.

Особине Кањоша Мацедоновића су: мудар, храбар, лукав.

Особина	Поступак
	У двобоју, окренуо је дива Фурлана према Сунцу: „Фурлан вјешто одбија махове, док га Кањош, обигравајући, окрену сунцу у очи.”
	Када му Млеци понуде благо као награду, он им каже: „Да се из ове скриње диже, а не меће, то би благо брзо нестало; брзо бисте јој дно видјели.”
	Изашао је на мегдан са дивом Фурланом. „Могло ми је бити да сједим дома као господин.”

10. У сваком пару подвуци појам који се односи на *Власић* Бранислава Нушића.

- драма у ужем смислу – комедија
- тематски круг – комедија нарави
- заплет – ретроспективно приповедање
- помодарство – властољубље

11. Уколико је тврдња тачна, заокружи **T**, а уколико је нетачна, заокружи **H**.

- а) Пријатељство Кањоша и Фурлана је тема драме *Кањош Мацеџоновић* Виде Огњеновић. T H
- б) *Кањош Мацеџоновић* је драма Стефана Митрова Љубише. T H
- в) Мара, Тоза, Добросав, Милоје и Арса ликови су из комедије *Власић* Јована Стерије Поповића. T H
- г) Једночинка *Свемирски змај* Душана Ковачевића намењена је деци као *увод у ијре одраслих*, како гласи њен поднаслов. T H

12. Подвуци особине Феме и заокружи особине Евице из комедије *Покондирена ѿиква* Јована Стерије Поповића.

- сталожена
- марљива
- необразована
- разумна
- уображена
- охола

13. Одреди значење речи:

- а) најмити – _____ б) канда – _____
- в) nobles – _____ г) примат – _____
- д) опањкати – _____ њ) фрајла – _____
- е) пединтер – _____ ж) девиза – _____

14. На основу понуђених асоцијација одреди о којој се личности (име и презиме писца) ради.

позоришна режија	комедиограф	филмски редитељ	Вршац
дела посвећена женама	драматург и управник позоришта	сценариста	<i>Роман без романа</i>
<i>Кањош Мацеџоновић</i>	мане и недостаци друштва	<i>Професионалац</i>	комедија карактера
књижевност	псеудоним	драмски писац	19. век
_____	_____	_____	_____

15. Реши укрштеницу.

Усправно:

1. етапа драмске радње у којој је разрешење сукоба, неспоразума
2. део драмског текста, обично стављен између заграда или штампан другим типом слова, који има улогу да читаоце, редитеље или глумце упозна са изгледом ликова и сцене, као и да објасни поступке који прате дијалоге и монологе
5. врста смеха која се разликује од ироније, сатире и других комичних елемената књижевног дела, а карактерише га благонаклон поглед према свом предмету
6. врста драме у којој су на духовит начин приказане људске мане и недостаци, а јунаци доведени у неочекиване ситуације, које изазивају смех

Водоравно:

1. појединачан говор лица у драми
3. етапа у развоју драмске радње у којој је садржан преокрет који усмерава радњу ка расплету
4. најнапетији моменат у драмској радњи
7. етапа у развоју драмске радње у којој долази до сукоба ставова или јунака, до неспоразума, када се појављује нешто што нарушава хармонију света дела
8. уводна етапа у развоју драмске радње у којој се представљају ликови, време и место радње, започиње основни догађај

Решења

ЛИРИКА

1.	ВЕЗАНИ СТИХ	СЛОБОДНИ СТИХ
БРОЈ СЛОГОВА	стихови имају једнак број слогова (осмерац, десетерац, дванаестерац...)	стих није везан за друге стихове бројем слогова / нема правила о дужини стихова
РИМА	стих је повезан са другим стиховима римом	стихови нису повезани римом / нема правилности у распореду риме
СТРОФА	строфе се састоје од истог броја стихова	стихови су слободно распоређени / строфе не чини једнак број стихова

2. а) везани стих / дванаестерац;
б) слободни стих.
3. **б** катрен; **г** квинта; **а** терцет;
д моностих; **в** дистих. 4. б), г).
5. а) лирика; б) епика; в) лирика.
6. укрштена. 7. б). 8. в). 9. б), д).
10. Рефрен је стих или група стихова која се у песми понавља најчешће у правилним размацима (нпр. на крају сваке строфе).
11. в). 12. а) парна; б) укрштена.
13. Алекса Шантић.
14. Расута рима је врста риме која нема строгу правилност, већ се појављује без утврђеног распореда.
15. а) *Плава њорбница*, Милутин Бојић;
б) *Божур*, Милан Ракић;
в) *Међу својима*, Владислав Петковић Дис;
г) *Крвава бајка*, Десанка Максимовић.
16. а) *Свесити Сава на Голіоши*;
б) Алекса Шантић; в) катрен; г) укрштена.
17. а) дванаестерац, катрен, укрштена;
б) слободни стих, квинта, расута;
в) једанаестерац, катрен, парна;
г) слободни стих, катрен, укрштена.
18. *Плава њорбница*, Милутин Бојић: лирика, родољубива песма, императив, опело, апостол; *Божур*, Милан Ракић: лирика, парна рима, родољубива песма, Косово.
19. а) метафора; б) персонификација;
в) метафора.
20. љубавна песма.
21. а) катрен; б) осмерац.
в) сатирична песма, алитерација, асонанца.
22. **Усправно**: 1. асонанца; 2. катрен; 3. метафора;
4. градија; **Водоравно**: 5. алитерација.

23.

Стеван
Раичковић

Милутин
Бојић

Вислава
Шимборска

Јован
Дучић

ЕПИКА

1. а) путопис; б) приповетка; в) путопис;
г) дневник.
2. а) хрид – гребен, морска стена;
б) повесница – историја;
в) рубље – веш; г) регрут – војник у почетку службе;
д) фантом – утвара, приказа;
ђ) степа – плодна област обраста ниском травом;
е) грабуље – ручни алат за сакупљање сена;
ж) ламент – тужбалица, јадиковка;
з) театрално – пренаглашено;
и) охоло – поносно, гордо.
3. Амстердам, скровиште, логор, 20. век, холокауст.
4. предања. 5. а) 1; б) 2; в) 2; г) 1.
6. монолог. 7. б).
8. захвалност, ганутош, скромност, жалост, стид, кајање.
9. в). 10. а) Т; б) Т; в) Н; г) Н.
11. а) легендарна прича; б) предање. 12. б).
13. а) 3; б) 1; в) 2. 14. а), б), е).
15. *Стари Вујадин*, *Мали Радојица*, *Иво Сенковић и аја од Рибника*, *Ројсиво Јанковић Сјојана*, *Старина Новак и кнез Бојосав*.
16. епски десетерац.
17. „Подиге се | јосјодине краљу
од њрекарне | од Мађедоније
из њишома | месџа Смедерева,
од својега | двора чесишоја...” 18. в)
19. а) словенска антитеза; б) ономапојеја;
в) контраст; г) поређење; д) метафора.
20. а) Анђелија; б) Јелица;
в) Мали Радојица; г) Старина Новак;
д) Стари Вујадин; љ) Ђурађ Сенковић.
21. Јанко Веселиновић 22. лајтмотив.

Назлов дела	Аутор	Књижевни род	Књижевна врата
<i>Пайрнайш бродови</i>	Рабиндранат Тагор	лирика	песма у прози
<i>Јелена, жена које нема</i>	Иво Андрић	епика	приповетка
<i>Плави чујерак</i>	Мирослав Антић	лирика	љубавна песма
<i>Мали њрици</i>	Антоан де Сент Егзипери	епика	роман
<i>Цијела на крају свеиша</i>	Дејан Алексић	епика	роман

24. епика. 25. б).

26. „Затим одува прашину и стаде је гланцати рукавом. Ципела је стварно била скоро нова, али Скитница није знао шта би с њом. Свиђало му се да светом иде бос, а једна ципела ионако му не би могла бити од користи.

Чудно је то замисли се он: једна ципела је, у ствари, само половина обувености. Цела ципела – а ипак није више од половине. Пошто се о томе лакше размишља седећи под дрветом, Скитница пође да пронађе каквог крошњатог дива.”

27. „Али се деси да Мали Принц, пошто је дуго корачао по песку, камењу и снегу, најзад пронађе неки пут. А сви путеви воде ка људима.

– Добар дан – рече он.

Био је то врт пун расцветалих ружа.

– Добар дан – одговорише руже.

Мали Принц их погледа. Све су личиле на његову ружу.

– Ко сте ви? – упита их запрепашћен.

– Ми смо руже – рекоше оне.

– Ох! – рече Мали Принц...”

28. а) закрлити – прекрити, заклонити;

б) авет – сабласт, сен покојника;

в) цедулица – папирић са исписаном поруком;

г) суштина – смисао, средиште ствари, оно најбитније у нечему;

д) намерник – путник, пролазник.

29. Мали иринц (Антоан де Сент Егзипери)

30. Дејан Алексић

31. иронија, епика, алегорично-сатирична приповетка, народ, 19. век.

Назлов дела	Аутор	Књижевни род	Књижевна врата
Прича о аечуркама	Данило Киш	епика	приповетка
Са пашивака до научењака	Михаило Пупин	епика	аутобиографија
Свемирски змај	Душан Ковачевић	драма	драма за децу

33. а), в), д).

34. приповетка.

35. а) Т; б) Н; в) Н; г) Т.

36. мећава, сиромаштво, породична трагедија.

37. ретроспективно.

38. Композиција, епизода.

39. а) Лош дан; б) Владимир Набоков; в) епика; г) приповетка.

40. а) пизма – мржња, пакост, злоба;

б) декламовати – изражајно изговарати, рецитовати;

в) механа – гостионица, кафана;

г) рапортирати – поднети извештај

д) крепак – снажан, јак, чврст.

ђ) криомице – кришом, крадом.

41. сатира.

42. Пеђа Милосављевић Радоје Домановић Милош Црњански Владимир Набоков

43. Водоравно: 4. мотив; 5. предање; 6. сиже; 9. путопис; 11. композиција; 12. фабула; 13. дневник.

Усправно: 1. житије; 2. роман;

3. карактеризација; 7. епизода;

8. приповетка; 10. сатира.

ДРАМА

Назлов дела	Аутор	Књижевни род	Књижевна врата
Покондирена шиква	Јован Стерија Поповић	драма	комедија
Чиниошничкова смрт	Антон Павлович Чехов	епика	новела
Јуџуџуанска јухахаха	Јован Јовановић Змај	лирика	сатирична песма
Вођа	Радоје Домановић	епика	приповетка

2. Драмска ситуација је основна композициона јединица драмске радње. Она истовремено представља исход претходних догађаја у драми и наговештај наредних. Има сличну улогу као и епизода у приповедном тексту.

3. хумор. 4. драма. 5. в).

6. **ВАСИЛИЈЕ:** Слатка мајсторице...

ФЕМА (*Ухвисти ја за руку*): Марш из моје куће, тражи мајсторице код твога оца, а не код noblesa. Ух! (Наједанути ја јусији.) Ух! Усмрлила сам руку! (Дува у руку, ја је јосле брише марамом.) Сад је морам три дана прати, док је опет у nobлес доведем.

ВАСИЛИЈЕ: Мајсторице, то није лепо од вас.

ФЕМА (*Полећи на њеја, ја се ојейи јрине*): Вуци се, кад ти кажем, из моје куће, или ћу таки пандуре дозвати.

ВАСИЛИЈЕ: Нисам се налао да ћете ме с пандури терати.

7. 1) експозиција (увод); 2) заплет; 3) врхунац; 4) перипетија (преокрет, обрт); 5) расплет.

8. а) комедија карактера; б) комедија нарави; в) драма у ужем смислу.

9. Особина	Пошупак
лукав	У двобоју, окренуо је дива Фурлана према Сунцу: „Фурлан вјешто одбија махове, док га Кањош, обигравајући, окрену сунцу у очи.”
мудар	Када му Млеци понуде благо као награду, он им каже: „Да се из ове скриње диже, а не меће, то би благо брзо нестало; брзо бисте јој дно видјели.”
храбар	Изашао је на мегдан са дивом Фурланом. „Могло ми је бити да сједим дома као господин.”

10. драма у ужем смислу – комедија;
тематски круг – комедија нарави;
заплет – ретроспективно приповедање;
помодарство – властољубље.

11. а) Н; б) Н; в) Н; г) Т.

12. Фема: необразована, уображена, охола;
Евица: сталожена, марљива, разумна.

13. а) најмити – запослити, ангажовати;
б) канда – као да;
в) ноблес – господство, отменост;
г) примат – првенство;
д) опањкати – оклеветати;
ђ) фрајла – госпођица;
е) пединтер – слуга;
ж) девиза – страни новац.

14.

Вида Огњеновић	Бранислав Нушић	Душан Ковачевић	Јован Стерија Поповић
-------------------	--------------------	--------------------	-----------------------------

15. Усправно: 1. расплет; 2. дидаскалије;
5. хумор; 6. комедија.
Водоравно: 1. реплика; 3. перипетија; 4.
врхунац; 7. заплет; 8. експозиција.

Литература

- Алексић, Д. (2022). *Цицела на крају свећа*. Београд: Креативни центар.
- Анџологија српског њесништва (XIII - XX век). (1969). (приредили Павловић, М. и Самуровић, С.). Београд: Српска књижевна задруга.
- Andrić, I. (2013). *Jelena, žena koje nema*. Zrenjanin: Sezam book.
- Бојић, М. (2016). *Песме бола и њоноса*. Београд: Библиотека „Милутин Бојић“.
- Декламатор: Песме и њриче о Свештом Сави* (1992). Шабац: Глас цркве.
- Дучић, Ј. (1998). *Лирски крујови*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Ђурић, В. (2012). *Анџологија српских народних јуначких њесама*. Београд: Српска књижевна задруга.
- Ђурић, В. (1992). *Анџологија народних њриповедака*. Београд: Српска књижевна задруга.
- Јовановић, Ј. Ј. (2000). *Песме*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Киш, Д. (2021). *Rani jadi: za decu i osetljive*. Beograd: Arhipelag.
- Кочић, П. (1966). *Кроз мећаву: њриповејке*. Београд: Просвета..
- Максимовић, Д. (2012). *Песме*. Београд: Задужбина Десанке Максимовић, Службени гласник, Завод за уџбенике.
- Milosavljević, P. (1958). *Između truba i tišine*. Beograd: Nolit
- Nabokov, V. (2018). *Sabrane priče 1*. (Ѓ. Tomić, prev.). Beograd: Dereta.
- Нушић, Б. (1952). *Власи*. Сарајево: Омладинска књига.
- Петковић Дис, В. (2003). *Изабране њесме*. Нови Сад: Издавачка књијарница Зорана Стојановића.
- Роровић, Ј. С. (2013). *Pokondirena tikva*. Beograd: Ringier Axel Springer.
- Раичковић, С. (1997). *Камена усјаванка и грује њесме*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Ракић, М. (1995). *Песме*. Сремски Карловци: Каирос.
- Свети Сава (1997). *Жићије Свештој Симеона*. Крагујевац: Кантакузин.
- Сент Егзипери, А. Д. (2020). *Мали њринц*. (С. Јелић, прев.). Горњи Милановац: Прима.
- Тургењев, И. С. (2014). *Ловчеви зајиси*. (М. Московљевић, прев.). Београд: Отворена књига.
- Франк, А. (1984). *Дневник Ане Франк*. (З. Личић, прев.). Београд: Завод за уџбенике.
- Црњански, М. (1995). *Пућојиси*. Београд: Задужбина Милоша Црњанског : БИГЗ : СКЗ.
- Шимборска, В. (2022). *Изабране њесме*. Београд: Трећи трг, Сребрно дрво.